

زنان

ماده ۷ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در اجرای بند «پ» ماده (۱۰۳) قانون برنامه ۵ ساله ششم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی مکلفند متناسب با برآورد نیاز دانشجویان متأهل اعم از بومی و غیربومی، زن و مرد، نسبت به هزینه کرد حداقل ۱۰ درصد از درآمد اختصاصی و ۱۰ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سالانه مقرر در بودجه سنواتی خود به استثنای مواردی که از لحاظ شرعی مصارف مشخصی دارند، جهت احداث، تکمیل، تأمین و تجهیز خوابگاه‌های متاهلان اقدام کنند

خوابگاه متاهلی اولین تکه جورچین مطالبه‌گری

گفت‌وگودر خصوص مسیر و موانع موجود در مطالبه‌گری مردمی مسائل خانواده با استناد به مطالبه موفق خوابگاه‌های دانشجویی

نرگس حسینی
فعال حوزه زنان

حال یک گام عقب‌تر برویم، وقتی نگاه خانواده‌محور نباشد اساساً ازدواج هم محلی از اعراب ندارد. وقتی به نگاه‌های ظرفی که می‌تواند به خانواده، زن، شوهر و نقش‌های اجتماعی کمک کند دقت نمی‌کنند، پس طبیعی است که آنها هم به سمت فرزندآوری نمی‌روند.

سپس شاهد هستیم بعد از چند دهه از موضوع کاهش جمعیت دوباره با یک نگاه ایزاری و عددی، یک ریل‌گذاری اتفاق می‌افتد که برای مثال به مادران ماشین هدیه بدهید؛ چرا؟ چون مشکل جمعیت داریم و نگاه پیشینی به این موضوع ندارد که این مادر قبل از آنکه نیاز به ماشین داشته باشد، به یک سلسله مباحث روحی و عاطفی نیاز دارد. پدر باید درونش یک سری از نگرش‌ها زنده شود یا آن جوان دانشجوی باید بتواند به اصل تشکیل خانواده باور داشته باشد. وقتی این مسائل حل نشود شما نمی‌توانید روی مسأله جمعیت دست بگذارید. به همین خاطر است که مردم عمدتاً همدلی خاصی نسبت به این موضوع ندارند. مادر شاکله کلی مسأله خانواده دو پیشران را تعریف کردیم: ازدواج و فرزندآوری. این دو می‌توانند بال‌های خانواده باشند. ازدواج که تشکیل خانواده را در برمی‌گیرد و فرزند که می‌تواند بنیان این خانواده را تحکیم بخشد. می‌بینیم که یک دوگانه‌ای وجود دارد که این دوگانه می‌تواند موضوعات و مسائلی را در این پدیده

مسائل خانواده از آن دست موضوعاتی است که بشدت با فرهنگ‌سازی گره خورده است و به دلیل ظرافت نهاد خانواده و مسائل آن، صرف قانونگذاری کلان و سیستمی نمی‌تواند راه‌گشای آن باشد. در این میان حلقه‌های میانی به دلیل اشراف بر جزئیات و واقعیات این حوزه می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند که مطالبات مردمی و دانشجویی یک نوع از اجرای آن است. برای شرح و بسط این موضوع گفت‌وگویی با حمید آذری، مطالبه‌گر و فعال اجتماعی داشتیم که با تشکیل تیم‌های دانشجویی، پروژه مطالبه‌گری حول مسأله خوابگاه‌های متاهلی را آغاز و آن را به مسأله‌ای در سطح دانشگاه‌های کشور تبدیل کرده است. برای آشنایی بیشتر با این پروژه، مسیری طی شده و موانع ایجاد شده در فرایند این مطالبه‌گری با ما همراه شوید.

است. در یک بازه زمانی می‌گوییم جمعیت زیاد شود و در یک بازه زمانی دیگر می‌گوییم جمعیت کم شود. نگاه حکمرانی به مسأله خانواده را عددی و کمی می‌بینیم و مباحث اجتماعی مانند پیوندهای اجتماعی همچون ترکیب مختلف فرزندان و داشتن برادران و خواهران در یک خانواده که می‌تواند پیوندهای اجتماعی را تحکیم بخشد بی‌توجه هستیم و صرفاً نگاه حکمرانی، تعداد فرزند به دنیا آمده را فهم می‌کند و فرداروز اگر مسأله جمعیت هم حل شود، دوباره می‌گویند کم‌ش کنید، یک بچه هم کافی است، چون نگاه، عددی و آماری است و به خانواده و انسجام آن نیست. بنابراین مسأله اصلی خانواده است و به همین خاطر اولویت را بر خانواده گذاشتیم که اگر آن سیاستگذار و مجری سیاسی ما بتواند مسائل حوزه خانواده را حل کند، در پی آن می‌توانیم شاهد افزایش جمعیت هم باشیم.

چرا از بین تمام مسائل متعددی که در حوزه خانواده وجود دارد شما مسأله خوابگاه دانشجویی را انتخاب کردید؟

این سؤال بسیار مهمی است که ما آن را اول کار از خودمان پرسیدیم که الان یک مسأله و یک موضوع در کشور ما مطرح شده به اسم «بحث پیری و کاهش جمعیت» و می‌بینیم که همه یک هول و ولای خاصی دارند که مسأله جمعیت تبدیل به بحران شده است. به همین خاطر در ابتدای امر گفتیم آیا جمعیت، موضوع کشور ماست یا خانواده اولویت ما؟ اگر فرزندآوری یا ازدواج را به عنوان یکی از زمینه‌های افزایش جمعیت در نظر بگیریم، پس خانواده در اولویت است، اما متأسفانه سیاستگذاری و سیاست‌های تنظیم‌گری در حوزه خانواده اساساً در طول چهار دهه بعد از انقلاب نادیده گرفته شده تا ما به این وضع در حوزه پیری جمعیت برسیم، چون نگاه، خانواده‌محور نبوده

لطفاً توضیحی در مورد فعالیتی که مشغول آن هستید بفرمایید.

موضوعی که الان ما درگیر هستیم، ریشه و منشأ آن به چند سال قبل برمی‌گردد، به حوزه فعالیتی که چندین سال قبل در حوزه مطالبه‌گری کار می‌کردیم و موضوعات مختلفی از جمله فساد، زمین‌خواری، بحث‌های ساختار اداری و زیست محیطی را مطالبه‌گری می‌کردیم. نکته‌ای که به نظر ما آمد این بود که غالب مطالبه‌گری‌ها در این حوزه‌هاست و اساساً در حوزه‌های اثرگذاری مثل خانواده عملاً مطالبه‌گری خیلی قوی اتفاق نیفتاده و نمی‌افتد و به صورت مصداقی و سوزنده محور مسائلی را که می‌تواند به تحکیم خانواده و انسجام آن کمک کند وجود ندارد؛ حتی در این حوزه فضای جریان و جنبش دانشجویی بی‌تفاوت است و در خوشبینانه‌ترین حالت ممکن می‌بینیم که یک فضاهای شعاری را دنبال می‌کند. در حالی که در جامعه و در نگاه ایدئولوژیک ما، خانواده به عنوان یکی از پیستون‌های اصلی اجتماع و جامعه پذیری است که می‌تواند کشور را به سمت پیشرفت سوق بدهد. به همین خاطر ابتدای امر بررسی کردیم که اساساً چه اتفاقاتی در حوزه خانواده افتاده و چه مطالباتی در این یک دهه جنبش دانشجویی پیگیری شده است که غالباً دو موضوع را شامل می‌شود: مورد اول مسأله وام ازدواج است که می‌تواند از حیث مادی کمکی به تحکیم بنیان خانواده باشد و مسأله دیگر بحث نابرابری است که در امر فرزندآوری می‌تواند کمک کند، اما متأسفانه فقط به همان دو مورد بسنده شده و جریان دانشجویی در سایر موضوعات ورود جدی نکرده بود. از طرفی دیدیم که جریان مخالف مادر بیرون از مرزها بنیان خانواده را متلاشی می‌کند و مورد هدف قرار می‌دهد و این سمت، ما نسبت به آن جبهه‌گیری خاصی نداریم. کسی نبود تا بیاید و پرچمداری مطالبات را داشته باشد و بتواند آنها را نمایندگی کند. به همین خاطر این نیاز احساس شد که باید در این مسأله ورود کنیم و یک نقش‌آفرینی از طرف جنبش دانشجویی اتفاق بیفتد.

